

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

23.06.2026

Oikeusministeriö

VN/26873/2024

Rajavartiolaitoksen lausunto työryhmän mietintöön naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta

Työryhmä ehdottaa esitutkintalakiin uutta seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaan kohdistuvan väkivallan riskin ja suojelun tarpeen arviointia koskevaa pykälää. Pykälä velvoittaisi esitutkintaviranomaista arvioimaan jatkossa kaikkien tällaisten asianomistajien riskin joutua uudelleen väkivallan uhriksi sekä toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä asianomistajan suojelemiseksi. Pykälä pitäisi sisällään myös tiedonvaihtoa koskevia säännöksiä, joiden avulla varmistettaisiin esitutkintaviranomaisen mahdollisuus saada ja luovuttaa muilta tahoilta asianomistajaa koskevia henkilötietoja hänen suojelun- ja tukitarpeensa arvioimiseksi.

Työryhmä ehdottaa lisäksi, että esitutkintalain erityisen suojelun tarpeessa olevan asianomistajan kuulustelua koskevat säännökset soveltuisivat jatkossa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajan lapseen tai asianomistajan kanssa samassa kotitaloudessa asuvaan hänestä riippuvaisessa asemassa olevaan henkilöön, joka on muodollisesti rikosprosessissa todistajan asemassa. Lisäksi työryhmä ehdottaa, että säännös asianomistajan yhteystietojen välittämisestä tukipalveluihin koskisi jatkossa nimenomaisesti myös erityisen suojelun tarpeessa olevaa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaa.

Työryhmä ehdottaa rikoslakiin uutta rangaistussäännöstä, joka koskisi henkilötiedon levittämistä toisen terveyden vahingoittamista varten. Työryhmä ehdottaa, että terveydenhuoltolaissa säädettäisiin hyvinvointialueen ja Uudellamaalla HUS-yhtymän velvollisuudesta ylläpitää tukikeskuksia seksuaaliväkivallan uhreille.

Esityksessä tehtäisiin tekninen muutos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin sekä lisättäisiin yhdenvertaisuusvaltuutetusta annettuun lakiin yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäväksi Istanbulin sopimuksen ohella seurata ja arvioida NKV-direktiivin tarkoittamia toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä,

joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja.

Rajavartiolaitos on tutustunut työryhmän mietintöön ja lausuu seuraavaa:

Rajavartiolaitos on esitutkintalaissa tarkoitettu esitutkintaviranomainen, jonka toimivallasta rikosten paljastamiseen, selvittämiseen ja estämiseen säädetään laissa Rajavartiolaitoksen rikostorjunnasta (108/2018).

Rajavartiolaitoksen tutkintatoimivalta ei lähtökohtaisesti sisällä rikoslain 20 luvun tai 21 luvun mukaisia seksuaali- tai väkivaltarikoksia. Työryhmän mietinnössä esitetyt lakimuutokset tulisivat sovellettavaksi Rajavartiolaitoksen esitutkinnoissa lähinnä rajavalvonnan, Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tai Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittamisen yhteydessä havaitun rikoslain 25 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ihmiskaupan tai 3 a §:ssä tarkoitetun törkeän ihmiskaupan tutkinnan yhteydessä.

Esitetyillä lakiehdotuksilla ei olisi merkittävää vaikutusta Rajavartiolaitoksen operatiiviseen toimintaan. Jaksossa 4.2.2 todetaan, että ehdotetun esitutkintalain 11 luvun 9 b §:stä aiheutuisi olennaisia taloudellisia vaikutuksia, jotka kohdistuvat erityisesti rikosprosessiviranomaisiin. Muutokset tulevat lisäksi edellyttämään resursseja esitutkintaviranomaisen kouluttamisen ja ohjauksen osalta. Rajavartiolaitokseen kohdistuvien taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan tältä osin vähäiset ottaen huomioon edellä Rajavartiolaitoksen tutkintatoimivallasta todettua.

Rajavartiolaitos pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina ja hyvin perusteltuina. Rajavartiolaitoksen näkemyksen mukaan esitetyillä muutoksilla kyettäisiin entistä tehokkaammin ehkäisemään ja torjumaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa sekä perheväkivaltaa.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
kontra-amiraali

Tom Hanén

Rajaturvallisuusasiantuntija
komentajakapteeni

Markus Paljakka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 23.06.2026 klo 15:55.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU Oikeusministeriö

TIEDOKSI Rajavartiolaitoksen esikunta oikeudellinen osasto